

СТРАЙК НА ПІДЗЕМНИЙ ЗЕЛІЗНИЦІ ПОШИРЯЄТЬСЯ НА НАДЗЕМНІ

НЮ ЙОРК, 7. липня. — Страйк свинчів і моторів на підземних залізничних системах Інтерборо перекинувся вже і на надземні залізничні цієї самої системи. Понад півтора сотні моторів на надземних залізничних виїхало нині на страйк. Заряд залізничні подає, що він боїться саботажу, і тому він установає на залізничній спеціальні сторожі.

Перший день страйку спричинив залізничні втрати на 32,000 доларів. Для перевезення публіки вживається передовсім автомобілів.

УРЯД ПРОДАЄ ВЕЛИКИЙ КОРАБЛІ.

ВАШИНГТОН, 7. липня. — Федеральна корабельна рада, яка заряджує кораблями уряду, постановила рішучо продати великий корабель, як Левіатана, Джорджа Вашингтона, Президента Гардинга, Президента Рузвельта й Репабліки. Уряд оголосив конкурс на оферти, заявляючи тим готовість продати ці кораблі тому, хто дасть найвищу ціну.

ДОБУЛИ ЗАТОПЛЕНУ ПІДВОДНУ ЛОДКУ.

НЮ ЙОРК, 7. липня. — Сюди доведено нині підводну лодку „Ес-фінті-вон“, яку свого часу розбив недалеко Бостону один корабель, а яку тепер добуто з великим накладом праці й коштів з морського дна.

Віджаючи вже до свого порту, тягнена другим кораблем лодка зачепила об підводні скелі. Коли прибув приплив моря, її вже без труду зняли зі скелі.

СТРАЙК РОЗБИВАЄ ПАРАФІО.

ПАСЕПК, Нью Джерзі, 7. липня. — Недавно організований „горожанський комітет“, котрий поклав собі за шль поборювати страйк текстильних робітників, уже почав свою роботу. В своїх перших заявах комітет нападє на страйк та його провідників.

Страйковий комітет приготував заяву проти заяви „горожанського комітету“, але поліція арештувала жінок і мушш, які роздавали цю заяву.

В місцевій польській-римно-католицькій парохії Св. Петра й Павла прийшло через страйк до поважної незгоди. Причиною розколу є становище парафіан. У Вулвесского до страйку. Сей священик стає за страйком, і промовляє на страйковий вічах. Сьому спротивились консервативна частина парохії, яка тепер домагається усунення параха зі становища.

НАПАСТИ НА СТРАЙКОВІ ПИКЕТИ.

НЮ ЙОРК, 7. липня. — Банди, наняті кравецькими підприємцями, нападають на робітників, які пікетують у страйку жіночих кравців. Нині бандасти постріляли одного робітника та поклалиши ножем другого.

СУД ПРО ПРОДАЖУ АЛЬГОГОДНИХ НАПИТКІВ У КЛУБІ. НЮ ЙОРК, 7. липня. — Федеральний суд признав тут нині на росправі проти зарядчиків одного клубу, що продажа альгоголических напівків у клубі не становить провини неприличного поведіння. Суддя заявив, що така продажа не викликає ніякого згіршення.

ЗБИРАЮТЬСЯ КОПАТИ ЗА ІНДІАНСЬКИМИ ПАМ'ЯТКАМИ. ШІКАГО, 7. липня. — Найдене важних пам'яток, відносся до приїзду перших білих людей на американський континент, викликало велике зацікавлення старовиною Америки. Школа антропології Шікагоського університету постановила вислати спеціальну комісію на розкопки індіанських могил у стеїтї Іллінойсї.

АМЕРИКАНСЬКІ ПОЗИЧКИ ЧУЖИМ ДЕРЖАВАМ РОСТУТЬ. ВАШИНГТОН, 7. липня. — Як подає американський уряд, від 1. січня 1921 року в Злучених Державах продано заграничних нібих паперів на загальну суму 4 мільярда доларів з верхом. Найбільше продано німецьких паперів.

ХОТІЛИ ДЕПОРТУВАТИ З АМЕРИКИ... ІНДІАН. ТРЕНТОН, Нью Джерзі, 7. липня. — Федеральний уряд розвів тут процес за депортуцію червоношкірого Індіанця Павла Діабо й його жєни, які недавно приїхали сюди з Канади.

На головній росправі Індіанці поклялися на договір межї Індіанським племенем Ірокейськїм з американським урядом з 1794 року, і суд признав сей старий договір обов'язочним і нині та заявився проти депортув'ї Індіан з Америки.

СУМНІВАЄТЬСЯ В ШКІДЛИВІСТІ М'ЯСНОЇ ПОЖИВИ. ШІКАГО, Іллінойс, 7. липня. — В місничку, видаваній Американським Медичним Товариством, появилася стаття якогось лікаря, котрий каже, що м'ясна пожива певно не є так шкідлива, як її за таку звичайно вважається. Він показує на бігунового подорожника Вілмару Стефансона, котрий не їв нічого другого лишень м'яса, а прирнув усе тішівсь незвичайно смачним здоров'єм.

МОЛОДИЯ УБИЛИКИ.

КЕМДЕН, Нью Джерзі, 7. липня. — Стєвятий суд арештував під наглядом вийства 12-літнього хлопичку Марсєла Меркастіно, котрий має признатися, що він струтив у воду одного 6-літнього хлопця, який влітав у воли утонув.

ДЕСЯТЬЛІТНІ РОКОВИНИ СМЕРТИ ІВАНА ФРАНКА ПРИЗНАЧЕНІ НА ПОШИРЕННЯ КУЛЬТУ ФРАНКА СЕРЕД АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ.

Тому в часї від 28. мая до кінця вересня повинні відбуватися в кожній українській місцевості виклади, збори, концерти чи вистави, присвячені пам'яті Франка. В кожній місцевості повинна бути переведена рівно збірка на пам'ятник Франка.

Хай не бракне між нами нікого, хто не зложив би жертви на пам'ятник дя Тога, що нам а не собі добував кращу долю, що бажав дя скованих волі, дя нещасних долі і рівної правди дя всіх.

Всі жертви на пам'ятник Франка належить славити до: **ОВУЕДНАННЯ, Р. О. Вок 411, Philadelphia, Pa.**

ЗДЕРЖУЮТЬ 8-МИ ГОДИННИЙ ДЕНЬ ПРАЩ.

ЛОНДОН, 6. липня. — Велике зливання викликала заява уряду, що закон, яким введено осьмьгодинний день праці в майнах, здержано.

Причиною тої заяви була відомість, яка дійшла до уряду, що власники фабрик підкидали в деяких дистриктах майстерам некоректні усєля. Уряд знова зобов'язав себе морально, що не допустить, щоби майстерам ставали кривда. Тому супроти такого поведіння власників копадєнь, виконавчу силу закону здержується.

КОРАБЕЛЬ НА МЛІНІ.

БОСТОН, 7. липня. — На пісковій мліні на острові Сїд Айленд, 30 миль на подудне від Ярмута, в Новій Шкотї, зарився на мізну паровий корабель Беленас. Вода стала скоро залити корабель. Залого була через довгий час в небезпечнї життя, але її врятувала поспішна на допомогу лодка.

Корабель належить до Фордових кораблів, що возять всікі матеріали до його фабрик.

КАНАДІЙСЬКИЙ СЕНАТ НЕ ХОЧЕ ЗМІНИ ЗАКОНА.

36 голосами проти 24 відкинув сенат законопроект, щоби счеркнути з кримінального закону постанови щодо бутарств. Законопроект недовго був ухвалений в палаті пєдло і відносився до постанов, внесенних в закон в 1919 р. в нагодї генерального страйку в Вінніпегу.

МАЛО НЕ ДІЙШЛО ДО ЛІНЧУ В МЕЛВІЛІ.

В Мелвилі, Саск., мало що не дійшло до лінчу. Робітники в переїзджачого цирку хотіли злічувати свого товариша праці, Нєгра, котрий, о скільки можна довідатися, робив білий дівчатм непристойні пропозиції. Полїція заставила врятувала Нєгра. Чотири нєливі Нєгра, що були в цирку, не чекали, поки приїде на них черга, а побігли до поліції з просьбою, щоби їх депортувати з Канади.

ТРИ ЦИГАНКИ ОБРАБУВАЛИ БАНК.

Три циганки обрабували банк в Сїтї Бей недалеко Кінгстон, Онт., без зброї і насильства. Одні з циганок попросила банкового урядника, щоби полагодити з нею якусь справу в приватній канцєлярї. Банкір послухав, хоч одначе вернув до каси, побачив, що в нїй бракує 200 доларів.

ВБИЛИКА З ЖОВКВИ РОЗСТРИЯЛИ.

Сержанта Станіслава Кіселєвського, що вбив у Жовкві полк. Обєдзінського і сержанта Гаремського, засуджено на кару смертї. Маршалок Рїтай не скористав з права ласки. Вирок виконано в четвр, 19. травня.

ПРИЙМАЮТЬ ФОНЕТИЧНИЙ ПРАВОПИС.

Довїдуємося, що „О-во ім. М. Кякчовського“ рішучо надрішї прийняти дя своїх видавничїх фонетичний правопис. У нїї справї відбулася 3. м. м. нарада, за якїї післи рефератів проф. Копітєвського з Станіславово, л-ра Гуркевича з Тернопольа, л-ра директора бібліотеки „Народного Дому“ у Львовї Генєрєвського прийнято постанову про введення до видавничїх того правописа фонетичного правописа. Таким чином при старому стимологічному правописові зазначають тільки „мамути“ з „Народного Дому“ і Станіславїї.

ЗАСУД АНГЛІЙСЬКИХ ШПІОНІВ У ФРАНЦІЇ.

З Парижа повідомляють, що тамошній суд засудив на кількітлїну тюрму і грошеї карї трьох Англіїв за шпїонажу на користь чужої держави та за видання інформації відносно французьких діпломатів.

ПРИМУС НА „ЩЕГІЛК“.

У селї Божківці, пов. Палаїчів, нема ніякого Поляка, а всея такі тамошній відтїну „продєлє“ примуשוє усім тим, що дістають листи з Америки. „Щегїлки на будове польського дому ludowego в Hnilczu“ по 150 гр.

УРЯД ПІЛСУДСЬКОГО БЕЗ ПОЗИТИВНОЇ ПРОГРАМИ

ВАРШАВА, 7. липня. — Соціалістичний ветеран Дашинський заявив американським кореспондентам відносно критики уряду Пїлсудського таке: Опозиція хоче змусити Пїлсудського, щоби він оголосив свою деїнітївну програму мїсто того, щоби говорити загальниками.

Робітники надїялись, що новє правительство дасть їм хлїба і роботу, сєлян думали, що тепєр буде вже раз перевєдена земельна реформа, а інтелїгенція, що буде усунєна бюрократична корупція.

Сойм дав в дієвності Пїлсучому повну повновасть робити те, що він сам захоче. Та Пїлсудскї не робив нічого позитивного, а тільки подає те, чого він не хоче, щоби було. Цїла його діяльність має негативний характер.

Я знаю Пїлсудського вже 25 літ і певно, що він хоче щось доброго зробити, але бїда в тїм, що нікто не знає, як те добро дїяти.

Президент Мосїцкї рівнож спосїбна людина. Але й з него не буде хїсна, бо він не зможе нічого дїяти з тої мїзерною, що є в його околєнні.

СПРОВАДЖУЮТЬ ВУГЛЕ ДО АНГЛІЇ.

ЛОНДОН, 7. липня. — В палатї пєдло вхвалєно 3,000,000 фунтї стерлінгів на дова вугля з чужих країв.

Досї спрєважено понад один мїліон тонн вугля і то голівно з Німєччини.

З приводу ухвали нових фондів пїлсудєса опозиція з боку членів Партії Праці, які закидали правительство свого ролє безхарактернїстї в тїм напрямї, що щоби зломити страйку у себе в дома, купує вуглє від тих ворогів, з якими недовго вело вїйну на життє і смертє.

СУЛТАН МАРОККА ІДЕ ДО ПАРИЖА.

ПАРИЖ, 7. липня. — Офіційна візита мароккського султана Мухїя Юсефа була получена в Парижї з помічю та благосл; про її можна читати хїба в газетї а часї Гаррі Аль Раїлла.

Султан вїдїє з Канадиїана на французькїх вїснїках кораблі. Першїм ним вїдїє 100 паш і неїкі, з яких 80 вже прибуло до Парижа. Іх фантастичні одяги захоплюють парижське населєнє, лєсе на всїлякого роду сенсації.

„Чорна Гвардія“, сєбто приїбна сторожа султана, яка складається з 100 вірних прєтєрїтїв, вже вїсла в Марсєйлї.

Сам султан прибує до Парижа 12. липня. Парижане будє найбільшї цікаві на гарєм султана, та він лишень їде в шлєсти у себе в дома. Це дуже зменшило інтерєс до його особи.

Везє заєб з собою три свої дїти.

Франція хоче віддати султанови корольскї почєсти, щоби в той спосїб підїєсти знанєнє своєї власної послїдної побїди в Марокко.

Комунїсти хочуть зробити знова протїдемонстрацію, бо султан не уряєє собою власного населєнє Марокка, а є тільки забавкою в руках Франції. Полїція має доволї клопоту, щоби охоронити султана від неприємностей, які його можуть ждати в Парижї.

Султан буде при їнвєрсуарїї мошеї і музульманського інституту в Парижї, а потїм пуштує кільканиїать мїліонів франків та поверєє назад до Марокка.

СОВІТИ ПІДДАЮТЬСЯ СЕЛЯНАМ.

МОСКВА, 7. липня. — Урядовий совїтський орган „Правда“ подає, що сєльство зискало дуже богато при послїднїх вибєрах, особливо середняки та куляни. Сєльська білєтє заховувалася при виборєх доволї пасивно, побїбно як і робїтничтво по мїстах. Така пова може потягнути за собою на-тастрофальні наслідки дя комунїзму взагалї. Тому треба завчасу позвати протївник. Особливо треба змінити політику супроти сєлє, яке чиндалї тимбільше набирає ваги. Його голос буде вкортїї домінуїчнї.

Щоби приїдати сєлє, треба йому дати те, чого домагаються не тільки куляни, але і сєльська білєтє. Треба підїєсти шїлу на сєльскї продукти, а зменшити знова шїлу на ті всі артикули, які необдїїдї в сєльскїх господарствї.

Супроти него вїдїє указ, що всі шїни на ті артикули мусьтї вїдати о 10% на протїїх трїх тїжнїх.

Нїмецькі кредити мають бути вкїтїї рївнож виключно на закупку сєльсько-господарськїх машин. Тїмї конєсиїям дуже совїтський уряд приїдати до себе сєльство.

СЕНТИМЕНТ ПРОТИ АМЕРИКИ ЗРОСТАЄ В ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 7. липня. — Уряд не в сїлї спїзнити демонстрації вєтеранів протї Америки. Демонстрація така відбується в ту недїлю, а вольєє в нїї участь 15,000 вєтеранів саботовїї війни.

По нїїї Франції розпїлєдувано плакати заєрєднї протї Америки за те, що вона домагається від Франції спїдати доїєвї.

Користайтеся з нагоди! Користайтеся з нагоди! ТЕПЕР БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ ПРИЙМАЄСЯ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ВСТУПАЙТЕ СЕЙЧАС! ВСТУПАЙТЕ СЕЙЧАС!

"СВОБОДА" (LIBERTY) FOUNDED 1893. Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J. Owned by the Ukrainian National Association, Inc. Edited by Editorial Committee. Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1914, under the Act of March 8, 1879. Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

Table with subscription rates: One year \$7.00, Six months \$3.75, Three months \$2.00. Includes foreign and Jersey City rates.

Telephone "Свобода": 498 Montgomery. Telex У. Н. Союз: 1838 Montgomery. 3 Канада належить вислати гроші чеком на т. зв. Foreign Money Order. Адрес: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ТАК ВЕДЕТЬСЯ ДІЛО

Комітет Сиротництва Українського Народного Союзу дістав від Товариства ім. Маркіана Шашкевича, віддаду 94. Українського Народного Союзу, у Гамтрам, в сестрі Мишинген, ось такого листа:

„Задуваючись послано Вам чек на \$209.00 на будову Сиротництва і захисту Українського Народного Союзу. Сю суму зложено в той спосіб, що з товариської каси визначено суму ст. (\$100.00) доларів, а відтак поодинокі члени зложили а добровільні жертви: Іван Чайковський 25 доларів, Федор Сисак 25 доларів, Писюв Віварчовський 6 доларів; по 5 доларів зложили: Михайло Чемний, Онуфрій Курочка, Іван Курчак, Писюв Кульчицький, Іван Пеляк, Стефан Простий, Михайло Муляр, Андрій Качор; по 2 долари зложили: Нестор Крушельницький, Юрій Лішук; по 1 долару: Михайло Бабій, Марія Гох, Дмитро Гох, Михайло Кулишч, Василь Стецюк, Петро Стефанюк, Петро Заяць, Григорій Соколюк і Евдокія Соколка.

„Складаючи від нашого Товариства суму 209 доларів, заявляємо, що се ми вважаємо лише початком наших жертв на се діло будови сиротництва і захисту при Українській Народній Союзі, бо всі вже маємо тепер задекларованих близько сотки доларів, і ми декларанти певно додержуватимемо даного слова й декларувано суму зложать.

„На панусе такій запал до сього діла, що навіть ті члени нашого товариства, які до Українського Народного Союзу ще не вписалися, обіцяли справу поперти, себто не словами за нею заявлятися, але зложити свою жертву на будову сиротництва.

„Взагалі тепер вже й члени признають велику заслугу Українському Народному Союзу за те, що він узвясав до сього корисного і так потрібного діла. Вони признають, що Український Народний Союз завдягненню Сиротництва й Захисту зробив велике добро для всі української імміграції в Америці. Се наповнює нас великою гордістю на нашого Батька, і се нас зобов'язує всіх сил напружити, щобім Він сього діла довершити. Відомож нашим членам, що Український Народний Союз се ми, його члени, та що Він може зробити лише те, що ми, його члени, зробимо.

„Ми, члени Українського Народного Союзу, молимося Всевшумному, щобім він дав нам додержати старости та щобім нам не потрібно було викласти своєї захисту, а нашим дітям свого сиротництва, але ріданосно ми забезпечимо й себе й свої діти на всякий випадок, бо ніхто не знає, що його же жде в житті, а його родину після його смерті.

„Через те ми ніни каємо до тих усіх, які думають, що вони вже так певно забезпечені в своїм житті, що їм захисту на старість ні приходу для їх дітей не треба. Ми відкажемося якраз до тих, бо спомеки такій певно набираться ті члени, які і самі не хочуть дати жертв на Сиротництво Українського Народного Союзу, і се других від жертв відтягають. Богато наших членів складає щедрих жертв на Сиротництво, щобім показати, що й вони добре метько забезпечені, що й вони ніни не потребують дати ні за сиротництво ні за захист, а прещі й вони розуміють, що се діло важке, корисне, потрібне, просто необхідне. Ми каємо до всіх тих, які не вважають себе вже так певно забезпеченими, що їм сиротництва ні захисту ніколи не буде потрібно, щобім вони пригадали собі на тіх, які колись так мали гарні метки, а відтак їх несподівано потрапили. Най вони, коли вже самі не хочуть давати, принаймі других не відтягають. Коли може як так случиться, що одним сиротництвом й приходу не буде треба, то другим буде треба. Богато буде його треба. Без своєї вини навіть людина може легко опинитися в безвідній положенню. Богато таких людей було, і є в Україні Народній Союзі і поза Союзом. Дає них треба приходу на старість, а для дітей сиротництва. Се праця не даремна, а корисна. Вона потрібна для сього покоління, і для наших дітей, і для дітей наших дітей. Се діло потрібне во всім вікні. Се буде пам'ятка, яку наше покоління встановить перед slučajним поколінням. І се гарна пам'ятка, бо вона буде ратувати наших дітей і дітей наших дітей від тяжкої долі, від деморалізації, від всього лиха.

„В тому переконанню наш відділ Українського Народного Союзу закотив на добре свої рукави і з охотою стану до праці при великій будові, яку тепер почав наш Батько, Український Народний Союз. Ми стоїмо в ряді, працюємо, жертви даємо, і в ім'я сего праці каємо другим членам і відділам стати до праці й працювати й жертвувати зі свого боку підтримати се корисне діло, яким є Сиротництво Українського Народного Союзу.

„Гамтрам, Мишинген, 26: червня 1926. року. Онуфрій Курочка, фінансовий секретар; Іван Курчак, верховодий секретар.

ЧОЛОВИК ПРОСВІЩЕНИЙ, АЛЕ БЕЗХАРАКТЕРНИЙ, Є ШКІДЛИВИЙ ТОМУ, ЩО УЖИВАЄ НА ЗЛО ТИХ СРЕДСТВ, КОТРИМИ РОЗПОРЯДЖАЄ. ЧОЛОВИК ХАРАКТЕРНИЙ, АЛЕ НЕОБРАЗОВАНИЙ, Є ШКІДЛИВИЙ ТОМУ, ЩО МИМО ДОБРИХ НАМІРІВ ПОСТУПАЄ ДУЖЕ ЧАСТО КРИВО І ПСУЄ ВСЮ СПРАВУ.

В ЧИМ НАШ РАТУНОК?

(Голоз з рідного краю).

Світова війна спричинила у нас те, що небувало кредитову скруту. Не буде пересядо, коли скажу, що немає й одного чоловіка, котрий би цього не відчував на своїй спині і то загально скрізь по цій Європі, а в Польщі зокрема. Частини капіталів знищені безпосередно огнем і мечем, частиняк опинилися в кишенях головних кредиторів світової війни — Американців. Одним словом, Європа стоїть з порожними кишенями і роздумує, яким би то способом їх знов наповнити.

Обставинж на світовому ринку для Європи далеко гірші ніж були перед війною. На многих його місцях, де була вона абсолютною панєю, повиявились її кріпкі конкуренти, як Америка, Японія, а нові наростають, як Китай, і другі. Тому то відновити свою економічну силу буде Європі не так легко, як деякі думають, та взагалі дуже трудно сказати, коли вона згогріє свої воєнні рани і знов матиме такий достаток вільних капіталів, який мала до війни. Одно певне, що прийдеться це до довго чекати, а навіть є сумніви, чи взагалі їй удасться коли небувати відновити своє господарське значіння у цій довоєній повноті, бо як вже було зазначено, становище її на світовому ринку не те, що було до війни.

Це все на тямці повинні мати перед очима ми, що привикли користуватися чужими вільними капіталами. Нічого нам надіятися, що скоро приїде час, коли буде можна легко позичити, „колиш бо було на це. Таке безкредиття, як тепер, може продовжуватися у нас в нескінченність і може довести наше сільське господарство до такого стану, звідки вже воротити не буде. Що такий стан нашого господарства може настати, говорять за тим:

- 1) страшне використання, якому віддає село в час ліквідації добутків своєї щорічної продукції, то є, в осені і зимою;
2) передвоєн — час неможливої лихви, та
3) абсолютний брак матеріальних средств, щоб вложити їх в господарку для її раціонального ведення.

Відкинувши на бік всі причини світового характеру, що є шкідливі для збуту продуктів нашого сільського господарства, які впрочім не залежать від нас і які усунути не в наших силах, займемося обставинами місцевого характеру, бо зміна цих поправа їх майже цілком в наших руках.

На погіршенне обставин збуту сільських продуктів в осені відважтеся нагромаджені великою літкою невідложно зобов'язання кожного сільського господарця, а саме: а) податки вського рода, б) штиції поготи за весні і літа, в) зяті на веселі звичайно з тримісячним реченням, в необхідні видатки, зв'язані з приходом зими, та богацько другого.

На їх покриття мусять господарі збувати нещодавно передані, навіть не зважаючи на це, що півна на ринку цього масах продукту у великих масах покинуке його ціну. Нема ніякого виходу. Мусим збувати, хочім і по найнижших цінах! Страшна осіння риночна кон'юнктура, якої не має ні одна друга з гадуєтє народного господарства!

Девальвація — це явище нескінченне не може. А значимію явища явлені не можуть входить в рятуючі тоді, коли робимо роботу на довшу мету. Впрочім перед нею легко забезпечити постійною світовою валютою.

Що до страху влякличка за свої вкладки, то його ніяк не можна оправаити, хоч опінене іє їх може бути і зрозуміле. Дивно, що всі ці люди не хочуть банити, що не тільки по яких пропан гроші і що не тільки гроші пропанли серед страшної світової заперки. Уявляю собі тільки, скільки то рідного гроша пропаного дежить се тепер у скринях саких власників. А скільки то до-

Днів 15. червня дістав на університеті в Нью Йорку диплом на укінчене право гр. Маршель Е. Вагнер (Шевинський) з Джерси Сіті. Гого батько не мав доброго здоров'я, і зазедво міг дати удержання своїй родиті, Матір померла по тяжкій недужі 23. листопада 1923. Батько не міг дати синові матеріальної помочи на студії і він на удержанне себе і оплату студій у вільних хвилях поща школою заробляв. Працював, де попола. Мимо всяких перешкод та трудностей, молодий Вагнер покінчив ступінь адвоката з відзначенням. Він родився в селі Дорного, пов. Станіславів, Галичина; 1904 року.

Тепер Маршель Е. Вагнер починає працю в бюрі адвоката Адольфа Л. Енгельса в Джерси Сіті. Молодий адвокат брав живучу участь в українській громадській життю.

Найвідповіднішою формою організації для збирання ощадностей по наших селах була би Районно-кредитна Спілка, типу Оаффаєзна, при якій була би організована збіжка комора. Вона була би призначена для кредиту зерном в час весняної сїби і для зменшення безхліб'я в передвоєн.

А що передумовою збирання ощадностей є абсолютна гарантія незаявності ощадних вкладок, а так гарантію можна дати вкладачам тільки не обмеженою порукою, то річ ява, що ці спілки мусять спиратися в своїй роботі на не обмежену поруку.

Спілку такого саме типу зазначено в Сушні, радехівського повіту і хоч її закладили через передбачені причини здорово припинилися, себто пересунули в некорисний для таких справ сезон, то є з осені мишляю на місяць лютий, то все такі вона розвивається з очевидною користю для своїх членів.

А що дорога до організації у нас вільних капіталів власники силми вде через організацію саме таких ощадних Спілок, а не інших, говорять за тим ось як мюжимо:

Головна маса нашого народу сільське господарство. Сільсько-господарська продукція отже, а не иньяна є основою нашого економічного буття і видного чинником до господарства взагалі. Тому ми мусимо всю увагу звернути і бік сільського господарства. Воно зі всіх галузей народного господарства найбільше терпить на абсолютний брак кредиту.

Дявтого то мусимо на першу чергу нашої економічної політиці поставити організацію вільних капіталів для створення сільсько-господарського кредиту. Організація ж такого кредиту далеко трудніша ніж кожного иншого, бо то вже такий загальний економічний парадокс, що промиса чи торговельні засредств і тому далеко легше й шкоре можуть нагромадити вільні капітали, і їх визна опрочтовувати, а їх останні притягати до себе і чужі вільні капітали. Зовсім навпаки мається а сільським господарством. Через те кредитори не цікавляться кредитованям сільського господарства, а всю свою увагу звертають на торговлю, промиса і т. д., звідки сподіваються більших користей. Наслідок цього такий, що створює сільсько-господарський кредит можуть тільки ці, котрі безпосередно ним зашквдені, котрим без нього нема виходу. Значить, саме село мусить достатично вільних капіталів для створення собі потрібного кредиту.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЯ КОПИСЬ "СВОБОДА".

УКРАЇНСЬКИЙ АДВОКАТ В ДЖЕРСИ СІТІ

Днів 15. червня дістав на університеті в Нью Йорку диплом на укінчене право гр. Маршель Е. Вагнер (Шевинський) з Джерси Сіті. Гого батько не мав доброго здоров'я, і зазедво міг дати удержання своїй родиті, Матір померла по тяжкій недужі 23. листопада 1923. Батько не міг дати синові матеріальної помочи на студії і він на удержанне себе і оплату студій у вільних хвилях поща школою заробляв. Працював, де попола. Мимо всяких перешкод та трудностей, молодий Вагнер покінчив ступінь адвоката з відзначенням. Він родився в селі Дорного, пов. Станіславів, Галичина; 1904 року.

Тепер Маршель Е. Вагнер починає працю в бюрі адвоката Адольфа Л. Енгельса в Джерси Сіті. Молодий адвокат брав живучу участь в українській громадській життю.

В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ І ФОТОГРАФІЙ ЧЛЕНІВ ВІДДІЛІВ КАЛЕНДАРІ У. Н. СОЮЗУ НА РІК 1927.

Календар У. Н. Союзу, який розходиться у многих тисячах примірників, є найбільшим середником до оглошування поміж американськими Українцями. Хто має який бізнес, а залежить йому на тім, аби про нього знали як найбільше людей, повинні дати своє оголошення до календаря У. Н. Союзу. Ціни є вельми приступні, зважаючи, що наклад буде вистиний 20,000 примірників. Ціла сторона 34 кв. цалів, коштує \$30.00; половина \$15.00; четверть \$10.00; осьма часть \$5.00; перша і послідна сторона в часі оголошено по \$35.00. Хто хотів би в своїм оголошенню помістити також і фотографію, то до своєю чи своєю бізнесу, мусить прислати з неї готову до друку кліш; коли її, то поносити копії виготовлення такої кліш з фотографії, то значить, що його оголошенне буде о стільки дорожше коштувати, скільки вивинить кошт виготовлення з фотографії друкарської кліши.

Текст оголошенне мусить надіятися в редакції по дєнь 15. серпня б. р. Гроші за оголошення належить посилати рівночасно. Оголошення на кредит безсумно не будуть друкуватися.

Фотографії братств і товариств. Відділи У. Н. Союзу, а також кружки співацькі і театральні, школи, банди, які ступи при відділах У. Н. Союзу (оса який кружок, співацьке товариство т. п. не єсть при відділі У. Н. Союзу, таких післи ухваляти не буде помішуватися в календарні), хотімліб, аби їх фотографії були поміщені в календарі на 1927 рік, звольте ї прислати на адресу „Свободи“ найдаше по дєнь 15. серпня б. р. Рівночасно проситесь прислати з фотографією чек або лист-ордер вивинений на ім'я „Свободи“, на суму \$10.00. Сі гроші ужитися на покриття коштів виготовлення з фотографії друкарської кліши. Місце в календарі безплатно.

Всі фотографії мусять бути добре опиковані. Всі післи належить адресувати: „СВОБОДА“ 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ПЕРЕТІСКА РЕДАКЦІЇ

Френсфорд, Па. о, Михайло Колтуцький. — Ваш об'явлення членів народу і часопису за напасті з приводу гололів і критичні рутенства, візантійства і галицінства подобають на того, що кня зержало за те, що віддає вірно його власне викрадене діло.

Бо скажіть, беручи Вас самих за примір, хто винен тому, що в урядовій програмі концерту, на який виступав греко-кат. катедральний хор з Філадельфії, було оголошенне „рутенський хор“. Ви кажете, що Ви самі арванужали той хор. Тоді Ви самі мусили подати програму і назву. Другі, себто чужинці, який навіть хотімлі, не могли боді того вислати з нальня.

Колі американські часописи подавали про рутенську церкву і візантійські післи, то ім нема дива, бо так було оголошенне на програмі концерту. А хтож иний відповідає за програму як не арванержі? До того, на програмі могло бути тільки так оголошенне, як Ви подали. Того Ви навіть не простестуете. Чияж тут вина?

Філадельфія, Па. „Бувиний Петларівський козак“. — Кожачі треба мати настільки козачий відваги, що коли пишуть і критикує других, то підпилюють своє чєне Вім. Тоді ми помістимо Вамі огляди. Не є добре скриватися під анонімом. Правила нема потреби боятись. Правда вартує того, щоб за неї постояти.

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ. В суботу, дня 16-го липня (July) 1926 р. о год. 9-й рану в ринчому свєтлі покійних Микола Угрюмов і Микола Бугайчук, любого мужа і батька, в Українській Католицькій церкві св. Юрія при 26-28 E. 7th St., New York City, відправитиме поміжні Богослуження, в ім'я запарування всіх одиноких з Тисеманським, члени і протєсти покаяні. 15-58

Флосія Угрюмова. Павлина Бугайчук і діти. ВІСНЯЄННЯ СІЧОВОЇ ЦЕНТРАЛІ. Головна Централь „Січ“ в Шінагу протєсти на оглошенню, що п. Флоріан Шувєр не є членом Січової Організації. За Централю „Січ“ в М. Медькович, гол. писар.

ДО УКРАЇНЦІВ ФІЛАДЕЛФІЇ І ОКОЛИЦІ!
ЗАХОДОМ БР. СВ. ГЕОРГІЯ,
вд. 239 Ур. Нар. Союзу.
вдбується

**ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК
В НЕДІЛЮ, 11. ЛИПНЯ 1926 Р.**

на фармі знаний Українців
FELIX CLAUSSE FARM,
Rhan St. 8000 N. and Krawston Road,
Вн. Українці!
Нараз перший братство св. Георгія
дає пікнік і тому сподіваємося, що Українці
визнають численну участь.
Проїзди всі — старші і молодші не
переведуть одні без інших поодинокі
з своїми знайомими. Комітет
братства постарався, доки божий
годує на нас пікнік, відіхав відомо
буде гірше української музики.
154,57
Якби брати кару ч. 50 Fox Chase
і грати до кінця літній, а там Часті
буде грати на фортепіано. Рішало б
чотири тижні, котрі будуть відомі
людям на фармі і в фармі.

**Excursions
MAUCH CHONK**
Американська Швейцарія.
Неділя, Липень 11-ий
\$2.50 ЗВРОТНИЙ БІЛЕТ
Билети добрі тільки на Празькі
Колоди Трені.
Easton Station Time
Ліній. Hudson Terminal 7:30 А. М.
Ліній. Exchange Pl. Sta., Jersey City,
7:40 А. М. Ліній. Newark 8:20 А. М.
(Elizabeth & Meeker Aves.) Промисловий
Трені версії: Ліній. Mauch
Chonk 2:00 Р. М.

WALKER BARRIE I SCRANTON
Неділя, Липень 11-ий
\$3.60 ЗВРОТНИЙ БІЛЕТ.
Билети добрі тільки на
Колоди Трені.
Ліній. Hudson Terminal 12:20 А. М.
Неділя. Jersey City 12:33 А. М.
Ліній. Exchange Pl. Sta., Jersey City,
12:50 А. М. Ліній. Newark 1:40 А. М.
(Elizabeth & Meeker Aves.) Промисловий
Трені версії: Ліній. Scranton (Laurel Line)
5:10 Р. М. Ліній. Wilkes Barre 6:00 Р. М.
Трені до набути в Exchange Place
об'єднанні Стату. Телефон Інформ.
машиною Бюро Montgomery 7:00.

**Lehigh Valley
Railroad**
The Route of the Black Diamond.

ЯК ХОЧЕТЕ КУПИТИ АБО ПРОДАТИ дім, бізнес або фарму,
як хочете передати гроші до
чужини до своїх країн або
заказати купувати правну справу,
то прокуратура до **WALTER KOZAK**
STATEN & CO. Real Estate
Brokers, 4309 Germantown Ave.,
Philadelphia, Pa.

В КОЖДІ УКРАЇНСЬКІ ХАТІ
ПОВИННА НАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС "СВОБОДА".

**ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ
КРАЄВИ.**

ДИТРОПТ (ГЕМТРЕМК), МІЩ.
Народний подяток від відділу
У. Н. Союзу.

Відома зі свого патріотизму
Товариство ім. Маркіана Шау-
вечука, від 94 У. Н. Союзу, ви-
конує всі народні обов'язки со-
лісно і точно. Плативши народ-
ного подятку вважає це то-
варство різном важним народ-
ним обов'язком, який не тільки
принносить матеріальну користь
рідному краю, але прилучає
людей до того, що борються
за національну незалежність че-
рвога і важка справа, яка ви-
магає сталих жертв і сталих
свідомих та ідейних громадян-
жертвованих.

Подяток тов. ім. М. Шау-
вечука вносить за останніх міся-
ців \$78. Передаю його місце-
вому Об'єднанню, а те відста-
ло його до центрів в Філа-
дельфії з-тим значенням, що
бажанню Товариства є те, що
би та сума була вислана для по-
літичних зв'язів на західно-
українських землях.

Іван Шеремета,
скарбник місцевого Об'єднання.

БРУКЛІН, Н. Й.

З віча на Рідну Школу.

Український Демократичний
Клуб в Брукліні улаштував
6. червня організаційне віче,
на якому зібрано на потреби
Рідної Школи в старім краю
\$32,26, які переслали до Об'єд-
нання в Філадельфії.

Жертвували сідуючи:

о. Антін Лотович \$3; по \$1:
Лука Кіска, Юліян Павчак, Оле-
кса Гарвишко, Роман Кузьма,
Ст. Вемко, Павло Свободан,
Ник. Братвінник, Петро Й. Ми-
ланський, Іван А. Балко, Григ.
Троп, Іван Лебіз, Іван С. Вал-
ко, Іван Кравчук, Іван Кимта,
Іван Завдовський, Мик. За-
вруха, Ів. Возний, Марія Вол-
цька, Ів. Малюк, Петро Дан-
ко, Андрій Гарвишко, Ник. Руд-
ницький, Петро Свіздницький,
Вас. Гупало; по 50 ц.: Ник. Сто-

роуж, Григ. Савка, Григ. Бур-
бова, Іван Муляр, Теодор Ва-
цишин, Тетяна Муляр, Ксеня
Діка, Паряна Канока; Семен
Канока 25 ц. Дрібними латка-
ми зібрано на галі \$2.01. Разом
зібрано \$33.26.

Михайло Заверука.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ.

Не забувайте за наших борців.

Дня 6. червня зішлись украї-
нські жінки до гр. О. Гавриш-
ків бо був день її іменин.
При спільній забаві не забуто
за рідний край. На покінок К.
Шемедж зібрано \$8.15. З за-
данні від п. А. Оленчук зістало
\$3.85, а Н. Шемедж додав
\$1. Разом було \$13. Гроші ті
переслали до Об'єднання для
тех, котрі жертвують своє жит-
тя за волю і свободу поневоле-
ного українського народу.

Зложили: І. Підлісний, Т. Кар-
пюк, П. Оленчук, Д. Грабін-
ський, А. Грабінська, А. Си-
ницька, К. Шемедж, О. Гав-
ришків, Е. Грабінська, Т. Па-
рлячок, О. Шпурлюк, В. Шпур-
люк, А. Оленчук.

На вісті, якї дістаємо з часо-
пису і з рідного краю, кров в
жилках стинається. Кат' Лях
ще вимордувати весь віт украї-
нського народу. Від нас ври-
вають все, що було споконвіка
наше, а наше місце забирають
Ляхи. Колби ми американські
емігранти навчилися від Аме-
риканців цінити волю і свободо-
у, то ми інакше бралися би
до допомоги рідному краю та
його поневоленім силам. Зис-
лали тих кілька вершів, які пи-
сано з широго серця, то може і
дідуть до серця дурних:

Плаче рідна ой кайданка, поміч коїти!
А ти кождий на чужині про то плаче!
Там вивуть у землях, кров її тіла
А ти кождий на чужині з журбою
Плачеш, аби не забув!
Торва в Польщі понові весни,
А ти кождий на чужині плачеш!
За Україну, за її волю, за її мукі
Гинуть в торках, протстають руки,
Встають, просять: Народ встань!
Хто тебе мучить — кождий поганий,
Перві ти вута, перні каюгани.

Хай пропадають лінійні трішки,
Львівські катів гоні в вітні,
В бездонне море їх заложки.
Крові славних Українців,
За Тебе волю, баче серце моє,
За Тебе Україно і народ свій
За правду і волю кождий поїти
Хай страша не буде для нас торки,
За Волю України і смерть не страшно,
До Свободи України, один фронт торки!
Ляха ката з України як залуї годки!
Катерина Шемедж,
жінки в. в. 243 У. Н. С.

РАЧЕСТЕР, Н. Й.

**Збірка на будову Народного
Дому в Негіацьк.**

Хочемо подати звіт з діяль-
ності комітету для будови На-
родного Дому в селі Негіацьк.
Нью. Калду. Наші брати із ста-
рого краю звернулися до нас
односичасно з просябою о ла-
скаву поміч при будові Народ-
ного Дому.

В Йонкерс і Рочестер засно-
вано комітет для збірок жертв,
в котрого склад вийшли: Ми-
кола Чолий, пресд.; Василь Хо-
лм, кас.; Микола Мазаурчак,
кас.; Михайл Микитинський,
секретар. Комітет взяв до діла
і за помічю добрих людей зіб-
рав до цього часу 300 доларів,
з котрих вже вислано до комі-
тету в Негіацьк 150 доларів, а
решта остає в касі. Гроші ври-
слано на руки комітету в Негіацьк
Михайло Микитинський.

Жертвували сідуючи: По 25
доларів: М. І. Прутула, І. Ми-
китин; по \$20: В. Чолий, М. Чо-
лий, М. Микитинський, І. Ваши-
нчук; по \$10: Д. Шуст, М. Ма-
заурчак; по \$7: І. Оленчук; по
\$5: І. Сокоєра, Е. Завья, А. Міс,
Місінська, І. Шевчик, Поляк; по
\$3: Р. Савка; по \$2: Г. Мінарки,
К. Чолий, І. Лабойда, С. Ата-
манчук, Й. Куза, А. Околіта,
Н. Турчин, М. Антоїн, Т. Пано-
сєв, Вірменни; по \$1,50: Ф.
Скаєса, І. Петрік, Д. Кліш;
по \$1: Я. Ставський, Б. Лі-
меган, Айрши, С. Салів, Г.
Лєвік, К. Прост, Мадяр, Т.
Енліш, Айрши, Л. Стутс, Ай-
ршиш, Г. Ебберс, Німець, Й. Не-
гай, С. Нєгай, С. Галік, Словак,
С. Попович, М. Фоль, Р. Кіши-
чок, Д. Дмитришин, І. Гарнат-
ко, Н. Кульчицький, М. Ві-
ней, І. Зарєт, Н. Шуст, В. Ци-
нчук, М. Никифорович, М. Оста-
пів, Р. Ліско, А. Квєсєн, Пол,
Я. Мєлєта, М. Божко, М. Харів,
О. Александрович, С. Яблон-

ський, С. Савицький, Литвин, П.
Келдиш, Рос, П. Чуправський, Я.
Вєдлїжак, К. Кузьмисина, Я.
Шевчик; по 50 ц.: В. Дмитрів,
П. Корочинський, П. Сорочинський,
Ч. Вайт, П. Федороф, Ю. Пир-
чакетик на ангарок прїхїд в су-
мі \$53.00. На хрестинах в Сте-
фаня Атаманчук зібрано \$5.00.
Всїх жертводавцїм щиро
Спаси Бог.

Дорогі Родичи! Бачите, що
Я чужині не відмовив своїх
жертв наші Дім. А чомуж би
ми не могли поміч своїм бра-
там звільнити так дорожу на-
м святиню. Отож, Дорогі Браття
і Сестри, хто ще своїм жертв
не дав, старайтеся, щоби ніхто
не остає позаду дурних.

Всїх жертв просїться сла-
ти на таку адресу: Вас. Чолий,
34 Jefferson St., Yonkers, N. Y.
На руки: Мих. Микитин-
ський, 11 1/2 Godard St., Rochester,
N. Y.
Комітет збірок.

ЖІНКА І ЗДОРОВ'Я.

Жонаті люде живуть довше,
як безженні. Це відомий факт,
який підтверджує статистичні
цифри, зібрані Пілговерським
Департаментом Здорovia
за 1925 рік. А саме:

1. З кожної тисячі жонатих
мушин у віці 25 до 34 літ по-
мерло в тім році чотири чоловіки;
з кожної тисячі нежонатих
того самого віку — пяток, з ко-
жних тисячі розведених — аж
п'ятнадцять.
 2. З кожної тисячі жонатих
мушин у віці 35 до 44 літ не
втримало на цім світі 7, старіх
парубків того самого віку
пошлох на той світ 14, а розій-
шовшихся з жінками 18.
 3. З кожної тисячі жонатих
мушин у віці 55 до 65 літ по-
мерло в цім році лише 29, з
"кавалерії" 49, а з розведених
аж 66 постукало святому Пе-
трову у ворота.
 4. З кожної тисячі жонатих
старіх поверє 65 літ померло
в році 80, з нежонатих 112, а з
розведених померло до неба
(чи в другім місці) 116.
- Значить — жінка у всякім ра-
зі здоровіша на здоров'я і хто
хоче довго жити, то нехай же-
ниться і нехай жінки тримаєть-
ся.

ПОЗІР! НЬО ЙОРК І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

**ЗАХОДОМ ЗЛУЧЕНИХ УКРАЇНСЬКИХ ТОВАРИСТВ
НЬО ЙОРКУ І БРУКЛІНА**
вдбується
ПІКНІК
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 11-ГО ЛИПНЯ 1926 РОКУ
ULMER PARK
FT. 25th AVENUE, BROOKLYN, N. Y.
На котрий запрошуємо шановне громадянство міста
"Нью Йорку і околиці".

ПАРК ОТВОРЕНИЙ ВІД 10. ГОД. РАНО ДО ПІЗНОЇ НОЧІ.
Українська Ванда з Пасєєк, 20 музикантів.
ДОРОГОВОКАЗ-DIRECTION: Take at any B. M. T. Subway Station "West
End Line" Conny Island Train and get off at 25th Ave. Station, Brooklyn. Park
at right hand. — Fare 5 cents only. 153,7-8

ПОЗІР! РОЧЕСТЕРЦІ І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ ТОВАРИШТА ВІЛЬНИХ КОЗАКІВ
вдбується
ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ ПІКНІК
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 11-ГО ЛИПНЯ 1926 РОКУ
НА GLEN HAVEN.
Проститься всіх Українців прийти чисарно на сей оди-
ний пікнік. В Рочестер є багато товариств, а мало неділ,
тому наше товариство рішило зробити оден великий пікнік, щоб і
другі товариства мали нагоду зробити також пікнік.
Дві спеціальні стрік кари будуть переходити через Jersey Avenue
точно в 11.30 рано. Стрік-карі стає на Norton St., Farbridge St., Clifford Ave.,
Buchan Pl. & Noddu St.
Хто хотів безплатно їздити, той їде до Main St., а відтак брати Glen
Haven кару або Hoddu кару.
Для жєнщин, мушин і дітїв будуть перєгоми та другі ш-
каві забави між 2-ю до 3-ю годиною пополудня. Хто не при-
їде на час то буде жалувати. 153,57
За добру забаву рунити Комітет.

ЕРЕСИЛКА ГРОШЕВ ДО КРАЮ В ДОЛЯХ
ПІШПОРТИ — КАРТИ КОРАБЕЛЬНІ,
СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ ВСЬКОГО РОДА,
КУПИТИ І ПРОДАТИ ДІОМИ В ФІЛАДЕЛФІЇ І ОКОЛИЦІ,
КОНТРАКТИ КРАЄВІ І АМЕРИКАНСЬКІ
АСКУРАЦІЯ ДІОМІВ І МЕРВІВ ВІД ОГНЮ
Хто має повождення котру в американській справі, особисто або писемно звернутися до нашого першого агента
протїво українській еміграції.
T. J. HRYSEY & CO.
328 SOUTH FOURTH STREET, PHILADELPHIA, PA.
Bell Phone Leabard 28-25

БАНКІТІР УМЕР
комедія з кількох картин на три дії.
виступає в сїй митуні 14. оєб. — Цяна 35 центів.
Замовлення слїди до кінгарні "СВОБОДА".
"СВОБОДА", 43 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

В. Бузінський.
**ЯК ПАН РАДНИК
ЖЕНИВСЯ.**

ОПОВІДАННЕ.

Всі в корми скончили і агло-
тились від вікном. Бренкалюк
ва всі тут знали, отже були ш-
каві, чи то справді він. Сторон-
ський, котрий долгнуч, що бі-
ла Бренкалюк ще хтось сід-
ить, сказав:
— Той ваш Бренкалюк все
когось. Мабуть якогось жидка.
Той другий, що на фірмі, має
на голові щось таке, неначе
комолі.
— Якбиє сторонський, —
замітв старий коваль — бо я
його ще ніколи не бачив. У нас
бав був оди пан з такою чор-
ною коновкою на голові. То та-
кий капелюх.
— Сталося, як сказав старий.
Перед корчмою кої Бренкалюк
ка ступави.
— Я далі не поїду. — Бренка-
люк заблакавав до радника.
— Відси везьму в сіс. Ви йдіть до
той корчми і там питайте за
кімсь. Тут кождий газда має
кого. Найліпши має старий віт.
Має аж дві пари.
— Як я людам покажу в та-
кій костюм? — радник замїтв,
озираючи себе. — Будуть смія-
тись.
— Хіба з вашого капелюха.
— Бренкалюк відповів. — Бо
сорочка, як сорочка, штани, як
штани. Вони людські.
— А як там хто буде з інтелі-
генці?
— Тілігенці? Себ то пані?

Колі радник виступив з рук
Цапника, вона прихиснула до
баби, що держала її дитину. Ра-
дик, з вирозом трївоги на ли-
ці, промовив до люді:
— То якась божєвілля!
— Сказавши се, відвернувся і
пустився до двєрих. Хаш, бачу-
чи се, заступив йому дорогу і
грозячи пєстком поплі їс,
крикнув, що радник-аж зарі-
вув!

— Гов! Хочеш се раз втечи?
Де мій куї? Віддай кої!
— Радник витрїпнув на него: мій
і той вудрїт, — сказав, від-
трїпнувши Харів. — Пустї мене!
— Але Харів не вступався. Знол
застави собою двєр, так що
радник мусїв шитиєсь в корч-
ми. Цапника звєрнула від ба-
бї дитину, вхлапа її радника в
руки і виступила від него.

— Подивися, який гарний
віт Микольчию, — стала се-
бетати. — Виканпай дитю. По-
шуй же твоєг сїнка.

Радник держач дитину на
долгах, глядя, то на бабу, то на
дитину. Нарешті промовив з
розпучкою, плаксиво заволав:
— Люди добрі! Шо та бляха
хоче від мене? Шо той блях
хоче? Бері, бабо, дитину, бо
хину на землю!

— На сі слова котрєс з бляхи
прискокала до радника і вми-
хуючи поплі його нї пєстком,
крїчала:
— На землю кинеш? Своєю
ладує дитину, свою кров? Ти
лотре якийсь!

— Цапника відіпхнула бабу, кри-
чачи:
— Шо ви хочете від мене?
То мій газда! Тільки я маю до
него право. Вам засі!
— Приступивши до радника, ко-
трїй стояв з дитиною на руках

і роззирає, де би її покласти,
Цапника стала до него прим-
ловатись, галачи поїп боро-
ду:
— Стефаню мій! Та я за
тобою мї очі виплакала. Коли
ти вже вернув до своєї Ганді,
до своєї дитини, то не відпе-
куй мене, не відпекуй дитину.
То твоєг коря. Кажі, бачу,
всі знають, що ти мій. І всім за-
се до того, що ти вкрив мї ко-
раї і мї долї. За коия я
Хашєви грїшам затулю пєст-
ком.

— Бачу, що ти якесь непороз-
умїне, — радник промовив.
— Може бути, що той якийсь Цал
був подібний до мене. Я...

— Тепер нема ніякого непороз-
умїннн! — Хаш став викри-
кувати. — Непорозумїне було
коємо, коли ти брав з пасовиска
моєго кобилу і сїдав на неї. Ти
мабуть вночі гадав, що то твій
кінь. Кїнь мабуть вночі абду-
див і понїс тебе Бог зні куди.

— Люди добрі, — радник за-
чав плакати, — сямаєнтись. Я
тїм жїну бачу першїй раз в життї.
Ранше мене нота тут не була.
Я не вірїте, по спїтїте те що
скажїтї, що мене прївїз сюди.
Скажїтї, пане Бренкалюк, хто
я. Пустїте жїтї, що я ісарський
урядник, тепер хоєрник в Ми-
кулєчинї.

— Скажїтї же і відомїтї по-
луду з оїми тїм людім, — ра-
дик просьв, коли Бренкалюк
тільки чхав в дотлицю і не
відпикав.

— Та я вас бачу першїй раз,
— Бренкалюк нарієтї відпо-
вїв. — Чи ви справді ісарський
урядник, не прїсягну? Се, що
про вас знаю, знаю тільки від
ваших слів.

— Це мене до суду в свїлка

будуть тягнути. — Бренкалюк
мурмотїв до себе, сунувши не-
помітно в зад до ключотї. — На-
що менї того длоєтї. Ліпше
втечи. Нєхай сам дає собі ра-
ду. Бренкалюк висунувся за двє-
рї, сїв на фіру, затав кої і від-
їхав.

— Ти ісарський урядник, —
крїчав Хаш. — Ти будеш іса-
рський кримїнальник, як за-
ра не віддай кої!

— Та то дїм божєвілля! —
радник крикнув. — Треба полу-
втрїтати і втїкати відси. Ябу!
— Возмї своє дитино, бо я йду!
Всі, як були в корчмі, метну-
лись до двєрих і собою заста-
вили радникаво Дорогу. Рїши-
лись не пугити його.

— Вже ти, Стефане, не ви-
хованєсь, не втечєш, не про-
мовїла до него Цапника. — Хо-
ди зі мною до хати. Дитину ти
можєш бо воля твою.

Цапник похлюпа радника за
руку і стала його тягнути до
двєрих. Радник сїткувавсь ври-
затїсь.

— Сусїдо, помодїтї! — Цап-
лика звернулася до Хаша. —
Затїгнї його до моєї хати. Як
його вже буду мати у себе, то
зараз заплачу вам за коия.

За руку радника вхопив ще й
Хаш, та помагав Цапкїс тя-
гнути.

стояли тільки радник з дити-
ною на руках і Цапника, обня-
вши його руку за шїю. За си-
м то пороку стояв жандарм.

— Де він! — жандарм гон-
вуву грізно, гєпнувши прика-
дунок карабина в порїт.

Радник озирнувся і побачив
шїх жандарма, аж з повної гру-
ді відіткнув.

— Вас анєг хранигєтє прї-
слєс суди на мїй ратуєк, —
промовив. — Нарешті скїн-
чїтьєся та болочка комедїя.

— Якбиє сторонський, —
жандарм промовив, — що відси
відїхав, сказав менї, що в корч-
мі конокрад. Де він?

Хаш висунувся вперед і по-
казуєв радника, сказав:
— Ось він, томи рїк авра-
мог коия, вночі з пасовиска.

— Ти бачив? — радник вже
сердитий і осмілений присут-
нїстю жандармї, крикнув до
него.
— Я не бачив, але прїсягну і
цїла громада посвідчїть.
Хаш відповів. — Кїнь пропав
саме той нощ, коли й тї пропав
з сєла.
— То такї ви вкра, — Цап-
лика потвердила, звертаючись
до жандарма. — Але то пuste.
Бо вкра, чи не вкра, я гадати
не можє.

Цапника стала радника гляди-
ти поплі бороду, примовляю-
чїтї:
— Гей, люди! — радник став
крїчати. — Пустїте мене. Я не
бїєсь, серце. Я відшкодую Ха-
ша. Може ти ще кого обїрка?
Скажї, я всю заплачу. У мене
є гроши. Ти не вкра, ти не знає,
де схована рїчка.

— То він і тебе обїрка? —
жандарм звернувся до Цапника.
— Вкрає корай, таї двїста

доларїв, таї ще дещо. — Цап-
лика відповїла. — Але люди
знають, жандарми засї до того,
судови засї до того, кримї-
налови засї до того. Бо то
були мї корай, мї гроші. Я с-
схожу, то і йешту позволю
вкрїсти. Але тільки йому, ніко-
му іншому.

— Самї бачите, пане постєн-
фїрєр, що люди тут подурїли,
— радник заблакавав до жан-
дарма. — Увїлять мене від тої
напасти. Люди або зпоїни і ро-
бїть собі жарг з мене, або тут
якесь непорозумїє.

— Жандарм сїв за столом на
лавїї від сїноу, вивїив нотан-
ки, взяв оловєць в руку і кри-
кнув до радника.
— Дитину дай бабї і ходи
сїодї!

Цапника запротєстувала:
— Нєхай він, пане постєнфїрє-
р, держїтї дитину дай, бо
він тато. Нєхай поїгнїтьсь
нею, бо ще її не бачив.

— А мєма тої дитини дє?
— жандарм спїтав.
— Аю, я, — Цапника відпо-
вїла. — Я мама.
— То він тебе знає?
Цапник ої заїкрїлася з о-
бурєння. Як би не жандарм,
то була би скочила палїямїи
йому до очїв. Боячись жандар-
ма, тільки сказала сердоїтї:
— Я не з тїм;ко; сердоїтї
хотї вїтї!
— Сама кажєш, шо тї мама,
та шо тїн тато твої дитини?
— Та такї таї, але вїн не
звєв мене, бо вїн маю до його
праву. Вїн мї газда, жєрд
людям і перєд Богом.
— Жандарм звернуєсь телєр до
радника.
(Далїше бує).

НА ПРОДАЖ ФАРМА 50 акрів чорної землі, близько міста, добрі будинки, 3 м. 3/4 акри розташовані з добрими садом, ставом курей, великою виноградною садиною, 50 голубов 3500, риба та інші предмети. По дальній інформації звернутися до О. САЛКА, R. F. D. 3, Monticello, N. Y. 157-58

НА ПРОДАЖ ФАРМА 50 акрів чорної землі, близько міста, добрі будинки, 3 м. 3/4 акри розташовані з добрими садом, ставом курей, великою виноградною садиною, 50 голубов 3500, риба та інші предмети. По дальній інформації звернутися до О. САЛКА, R. F. D. 3, Monticello, N. Y. 157-58

НА ФАРМИ

Українці, весна тут. Коли Ви молоді, Ви не відчували фабричних димів і запахів, але тепер все це буде, тому варто придати Вам 50 акрів будучи в Мінні, Н. Д., працюючи на малій фермі, надаючи до себе добувати курей і рибу. Вам вже в українській колонії і тому хто хоче забезпечити свою будучище, дайте Ваші власні гроші, повинен сейчас набити собі так кавазон землі, поки ціна не досягне. Ферми продаються від 5 акрів в тому. Від наших ферм весна дорога до найкращих місць, купуйте їх від нас зараз. Голоситься до О. САЛКА, R. F. D. 3, Monticello, N. Y. 157-58

W. MATOLYCH, N. E. cor. 7th & Green St., PHILADELPHIA, PA.

ФАРМИ, ДОМИ І БІЗНЕСИ НА ПІВДНІЙ АМЕРИЦІ

50 АКРІВ, під міді від Рузвельта Бульвару, об'єкт, добрий інвесторський об'єкт, дуже гарне паркування на границі міста. Ціна \$8,500
85 АКРІВ близько Філадельфії, дуже добрий крокар, на землях, маншери. Ціна \$5,500
70 АКРІВ дуже добрий земля, дуже добрий будинок, переробка цукру, переробка маншери, близько Філадельфії. Ціна \$11,000
25 акрів на великій фермі, близько Філадельфії, дуже добрий будинок, добра земля і будинки, при головній дорозі. Ціна \$7,500

ДОМІ ВІД МОМЕНТІ ВІД КЕДДАШ

12 акрів на великій фермі, 12 акрів, гарний дім, і добрий паркування на великій території. Ціна \$12,500
До замки на дім приватний.
18 акрів при шарку, гарний б-р по днім дім, дощ, фронтовий гараж, гараж, ванна, ванна. \$6,500
Мало до вибору, доми і інтереси всілякі в Філадельфії і околиці. Може задовольнити потреби кожного кращого гроші на перші і другі думки цього життя.
Поводити справу з:
V. VONASCHESKI, Real Estate Broker, 4233 Germantown Ave., Phila. Pa.

КОЛІЯ ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ВІДПОВІДАЄ КЕРМІ НА ВЕСІЛЛЯ, ХРЕСТИНИ І ВСЬКІ ДРУГІ ЗАВАБИ.
128 E. 7th St., NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2588

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС "СВОБОДА"

Уже обтяжене риминою національно-громадянським патризмом, — ним примушено звернутися і прохати допомоги йому підприємстві тих людей, наших ветеранів, наших поклятих нашім ішаків і тим не допустити їх до остаточного занепаду, деморалізації і шкідливої затрати. Цєю відзавою просимо Хвалуно Управу Об'єднання прийняти на себе не легкі, але шахетний труд по вишукуванню засобів, чи зборюючи добровільних офір на потреби українських воєнних інвалідів. Віримо, що ні Управа, ні суспільство українське не відкине цього нашого багання і приїде зі шкорою поспільною покличеним братам своїм поміччю. Центральне Правління Всеукраїнської Соляки Військово інвалідів У. Н. Р.

ХАМСТВО.

Були хороші времена. Но поділеє нікогда. Є у нас наші українські приватні школи. Народні і навіть гімназії! Як радісно воно звучить: наша школа, рідна, своя. Яким трудом, яким зусиллям діїшли варі до тих своїх шкіл! Розуміється, не на те, щоб наші професори мали те приміщення, але на те, щоб наша дітвора могла у тих школах дихати своєю, українським духом, якого так бракує у державних... Існують наші приватні школи ще з перед війни. Пережили вони не одне, аж разом з землями, на яких вони побудовані, попали під Польщу. Прийшли часи міністра Станіслава Грабського. Указ за указом так і зваливалися на наше шкільництво. Один указ за другим польське урядоване, другий історію по польськи, третій ще щось нового і так в безконечності. Укази указами, а що на те наші школи: батьки, професори і діти? З указу навіть точки не пропущали. Права, якась там Головна Управа і з'їзди учнівсько-вчительські беззавалю.

ЖИТТЯ УКРАЇНЦЯ В ПІВДЕННІЙ АМЕРИЦІ

Беріссо, 15. червня, 1924.

Тут досить трудно за свою часопис. Іспанські газети так і не читано, бо мало це розумію. Інших знов так само мало дістається, пр. німецьких або польських. Тут російський союз робітничий видає справді газету "Голос Труда", однак вона релігозна дуже слабо, і се орган строго партійний; весь матеріял в ньому виключно агітаційний такий, що з неї не мож нічого цікавого довідатися. Найголовніше, що я довідався з тих газет, се закон еміграційний; виходить таке, що після того закону дістатися до Злучених Держав так важко, як на Марс.

Тут тамтого місяця був німькадешний страйк. Вибух з'їзд, що правительством постановило закон о пенсіях "Лейде юбіляцій", після котрого кожний робітник, котрий вжив в одній фабриці, чи варті 25 літ, по скінченню свого реценція мавби діставати пенсію в висоті його заробітку попереднього року, а на рахунок того пенсії, через вілх 25 літ мусить всі підприємства обтягати робітників 5% із кожодієнного заробітку і вплачувати в державну касу. Початок сего закону мав бути 1. квітня, значить, що скільки вже виробив не зарекувався. Тим способом правительством думало в протити одного року дістати 400 мільонів пенсії, котрі зуміло-б в ціля передовсім миліарди. Вся маса робітничих сексу остро спротивилась. Вибух за-

галійний страйк, і закон поки що не переведений в життя, однак і не зноситься. На тім і залишилось. А значить, в місяці вересня знов розігнаться, що कुдан знає. От скільки тут тутешні обставини. Тут ботато тепер свіжо приїздиш, покочувався в Буенос-Айресе і місяць, а в Буенос-Айресе робити, наколи ще має деякий грош, вертаєш назад. Тепер дієсно в Буенос Айресе і гірше за роботу, чим де інде. А там роботу як не й має і за свихих, то хіба з неї виймає. От тому я тут сиджу, й нікуди не рухаюсь.

Беріссо, 30. червня, 1924.

Лист від Тебе одержав, я зараз не в міа, одиак дурно, що зараз не відіпав, а то вечерам мав я роботу, іменно робив я декоративний для тутешнього аматорського гуртка. Тут на службі вправді платять по 50 і більше пенсії місячно, однак ти, котрі говорять добре по іспанськи, той котрі вже вправні у всіх мійських роботах. Свійми платять звичайно 35—40 пенсії в місяць, такий, як хочеш, лише купити з біля або убурання, не богато останеся. У фабриці знов жінщини мають по 35 п. на годину, отже в місяць заробить около 90 пенсії, однак харчі і квартира коштують саме менше як мене 52 пенсії місячно, отже багато не останеся. Тут тепер рівнож, як жидки кажуть, цілий "хилдер": робо-

Тут дуже трудно дістати. В кампі майже нема, все згуртувалось коло кількох тут скотобів. Той в кампі такий смак, що той робив коло збирання кукуррузи, то заробив на дорозу до Буенос Айрес, і більш нічо. А свихих то приїжджає до дня тижнями. В цім місяці, мабуть найприкрийше, бо зі свихих емігрантів богато позвертали до дому, що не мав адреси до знакомих або крених.

Беріссо, 12. липня, 1924.

Коло мене на разі нічо нового, Богу дякувати здоров і працюю далше на місці. Роботи зовсім мало, робітників більшу половину звільнено, кілька останніх тижнів робота триває тільки по 4 год. денно, декотрі ді зовсім худобі не бють. З'в'єсною правдою поодилю піде все знов повним ходом, бо послідніми часами приходить багато матеріялів (бляха, дошки, бочки і всякі інші річї потрібні до опакунування мороженого мяса. Терешній обставини тут незавидні. Життя дорожче, платня не піднісється, що та дівний заробити ті гроші, що по дорожко сюди коштує, не скоро заробити, — а звідси подорож до Америки або Канади?

Беріссо, 21. серпня, 1924.

Тепер що до тої торгової мед. Тут літом був міді 2 долярі мільяртом, отже в порялданню до інших продуктів доларий дорогий — але се в тор-

НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ ІНВАЛІДАМ.

Уже обтяжене риминою національно-громадянським патризмом, — ним примушено звернутися і прохати допомоги йому підприємстві тих людей, наших ветеранів, наших поклятих нашім ішаків і тим не допустити їх до остаточного занепаду, деморалізації і шкідливої затрати. Цєю відзавою просимо Хвалуно Управу Об'єднання прийняти на себе не легкі, але шахетний труд по вишукуванню засобів, чи зборюючи добровільних офір на потреби українських воєнних інвалідів. Віримо, що ні Управа, ні суспільство українське не відкине цього нашого багання і приїде зі шкорою поспільною покличеним братам своїм поміччю. Центральне Правління Всеукраїнської Соляки Військово інвалідів У. Н. Р.

ХАМСТВО.

Були хороші времена. Но поділеє нікогда. Є у нас наші українські приватні школи. Народні і навіть гімназії! Як радісно воно звучить: наша школа, рідна, своя. Яким трудом, яким зусиллям діїшли варі до тих своїх шкіл! Розуміється, не на те, щоб наші професори мали те приміщення, але на те, щоб наша дітвора могла у тих школах дихати своєю, українським духом, якого так бракує у державних... Існують наші приватні школи ще з перед війни. Пережили вони не одне, аж разом з землями, на яких вони побудовані, попали під Польщу. Прийшли часи міністра Станіслава Грабського. Указ за указом так і зваливалися на наше шкільництво. Один указ за другим польське урядоване, другий історію по польськи, третій ще щось нового і так в безконечності. Укази указами, а що на те наші школи: батьки, професори і діти? З указу навіть точки не пропущали. Права, якась там Головна Управа і з'їзди учнівсько-вчительські беззавалю.

ЖИТТЯ УКРАЇНЦЯ В ПІВДЕННІЙ АМЕРИЦІ

Беріссо, 15. червня, 1924.

Тут досить трудно за свою часопис. Іспанські газети так і не читано, бо мало це розумію. Інших знов так само мало дістається, пр. німецьких або польських. Тут російський союз робітничий видає справді газету "Голос Труда", однак вона релігозна дуже слабо, і се орган строго партійний; весь матеріял в ньому виключно агітаційний такий, що з неї не мож нічого цікавого довідатися. Найголовніше, що я довідався з тих газет, се закон еміграційний; виходить таке, що після того закону дістатися до Злучених Держав так важко, як на Марс.

Тут тамтого місяця був німькадешний страйк. Вибух з'їзд, що правительством постановило закон о пенсіях "Лейде юбіляцій", після котрого кожний робітник, котрий вжив в одній фабриці, чи варті 25 літ, по скінченню свого реценція мавби діставати пенсію в висоті його заробітку попереднього року, а на рахунок того пенсії, через вілх 25 літ мусить всі підприємства обтягати робітників 5% із кожодієнного заробітку і вплачувати в державну касу. Початок сего закону мав бути 1. квітня, значить, що скільки вже виробив не зарекувався. Тим способом правительством думало в протити одного року дістати 400 мільонів пенсії, котрі зуміло-б в ціля передовсім миліарди. Вся маса робітничих сексу остро спротивилась. Вибух за-

галійний страйк, і закон поки що не переведений в життя, однак і не зноситься. На тім і залишилось. А значить, в місяці вересня знов розігнаться, що кудан знає. От скільки тут тутешні обставини. Тут ботато тепер свіжо приїздиш, покочувався в Буенос-Айресе і місяць, а в Буенос-Айресе робити, наколи ще має деякий грош, вертаєш назад. Тепер дієсно в Буенос Айресе і гірше за роботу, чим де інде. А там роботу як не й має і за свихих, то хіба з неї виймає. От тому я тут сиджу, й нікуди не рухаюсь.

Беріссо, 30. червня, 1924.

Лист від Тебе одержав, я зараз не в міа, одиак дурно, що зараз не відіпав, а то вечерам мав я роботу, іменно робив я декоративний для тутешнього аматорського гуртка. Тут на службі вправді платять по 50 і більше пенсії місячно, однак ти, котрі говорять добре по іспанськи, той котрі вже вправні у всіх мійських роботах. Свійми платять звичайно 35—40 пенсії в місяць, такий, як хочеш, лише купити з біля або убурання, не богато останеся. У фабриці знов жінщини мають по 35 п. на годину, отже в місяць заробить около 90 пенсії, однак харчі і квартира коштують саме менше як мене 52 пенсії місячно, отже багато не останеся. Тут тепер рівнож, як жидки кажуть, цілий "хилдер": робо-

Тут дуже трудно дістати. В кампі майже нема, все згуртувалось коло кількох тут скотобів. Той в кампі такий смак, що той робив коло збирання кукуррузи, то заробив на дорозу до Буенос Айрес, і більш нічо. А свихих то приїжджає до дня тижнями. В цім місяці, мабуть найприкрийше, бо зі свихих емігрантів богато позвертали до дому, що не мав адреси до знакомих або крених.

Беріссо, 12. липня, 1924.

Коло мене на разі нічо нового, Богу дякувати здоров і працюю далше на місці. Роботи зовсім мало, робітників більшу половину звільнено, кілька останніх тижнів робота триває тільки по 4 год. денно, декотрі ді зовсім худобі не бють. З'в'єсною правдою поодилю піде все знов повним ходом, бо послідніми часами приходить багато матеріялів (бляха, дошки, бочки і всякі інші річї потрібні до опакунування мороженого мяса. Терешній обставини тут незавидні. Життя дорожче, платня не піднісється, що та дівний заробити ті гроші, що по дорожко сюди коштує, не скоро заробити, — а звідси подорож до Америки або Канади?

Беріссо, 21. серпня, 1924.

Тепер що до тої торгової мед. Тут літом був міді 2 долярі мільяртом, отже в порялданню до інших продуктів доларий дорогий — але се в тор-

ШАДІТЬ ПОКИ ЧАС! КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ!

ГРОШІ ВЛОЖЕНІ ДО НАШОГО БАНКУ ТЕПЕР, ПРИНЕСУТЬ ВАМ 4% ЧИСЛЯЧИ ВІД І. ЛІПНЯ. ВЛОЖІТЬ СВОЇ ОЩАДНОСТІ ДО НАШОГО БАНКУ ЗАРАЗ, А ДІСТАНЕТЕ ПРОЦЕНТ ЗА НИХ ВІД 1-го ЦЕГО МІСЯЦЯ (ЛІПНЯ) ПАМ'ЯТАЙТЕ, що ошадності зложені до банку, забезпечують вам шансову будучиість. Стагаємо гроші з других банків безплатно. ПЕРЕСІЛАЄМО ГРОШІ В ДОЛЯРАХ. ПОЛАГОДЖУЄМО СПРАВИ НОТАРІАЛЬНІ. ПРОДАЄМО КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ. **STANDARD BANK** Ave. E. cor. 4th St., NEW YORK. First Ave. cor. 79th St., NEW YORK. Від 9. рано до 5. попол. В четвер і суботу також від 7. до 9. вечер.

ХАМСТВО.

Були хороші времена. Но поділеє нікогда. Є у нас наші українські приватні школи. Народні і навіть гімназії! Як радісно воно звучить: наша школа, рідна, своя. Яким трудом, яким зусиллям діїшли варі до тих своїх шкіл! Розуміється, не на те, щоб наші професори мали те приміщення, але на те, щоб наша дітвора могла у тих школах дихати своєю, українським духом, якого так бракує у державних... Існують наші приватні школи ще з перед війни. Пережили вони не одне, аж разом з землями, на яких вони побудовані, попали під Польщу. Прийшли часи міністра Станіслава Грабського. Указ за указом так і зваливалися на наше шкільництво. Один указ за другим польське урядоване, другий історію по польськи, третій ще щось нового і так в безконечності. Укази указами, а що на те наші школи: батьки, професори і діти? З указу навіть точки не пропущали. Права, якась там Головна Управа і з'їзди учнівсько-вчительські беззавалю.

ЖИТТЯ УКРАЇНЦЯ В ПІВДЕННІЙ АМЕРИЦІ

Беріссо, 15. червня, 1924.

Тут досить трудно за свою часопис. Іспанські газети так і не читано, бо мало це розумію. Інших знов так само мало дістається, пр. німецьких або польських. Тут російський союз робітничий видає справді газету "Голос Труда", однак вона релігозна дуже слабо, і се орган строго партійний; весь матеріял в ньому виключно агітаційний такий, що з неї не мож нічого цікавого довідатися. Найголовніше, що я довідався з тих газет, се закон еміграційний; виходить таке, що після того закону дістатися до Злучених Держав так важко, як на Марс.

Тут тамтого місяця був німькадешний страйк. Вибух з'їзд, що правительством постановило закон о пенсіях "Лейде юбіляцій", після котрого кожний робітник, котрий вжив в одній фабриці, чи варті 25 літ, по скінченню свого реценція мавби діставати пенсію в висоті його заробітку попереднього року, а на рахунок того пенсії, через вілх 25 літ мусить всі підприємства обтягати робітників 5% із кожодієнного заробітку і вплачувати в державну касу. Початок сего закону мав бути 1. квітня, значить, що скільки вже виробив не зарекувався. Тим способом правительством думало в протити одного року дістати 400 мільонів пенсії, котрі зуміло-б в ціля передовсім миліарди. Вся маса робітничих сексу остро спротивилась. Вибух за-

галійний страйк, і закон поки що не переведений в життя, однак і не зноситься. На тім і залишилось. А значить, в місяці вересня знов розігнаться, що кудан знає. От скільки тут тутешні обставини. Тут ботато тепер свіжо приїздиш, покочувався в Буенос-Айресе і місяць, а в Буенос-Айресе робити, наколи ще має деякий грош, вертаєш назад. Тепер дієсно в Буенос Айресе і гірше за роботу, чим де інде. А там роботу як не й має і за свихих, то хіба з неї виймає. От тому я тут сиджу, й нікуди не рухаюсь.

Беріссо, 30. червня, 1924.

Лист від Тебе одержав, я зараз не в міа, одиак дурно, що зараз не відіпав, а то вечерам мав я роботу, іменно робив я декоративний для тутешнього аматорського гуртка. Тут на службі вправді платять по 50 і більше пенсії місячно, однак ти, котрі говорять добре по іспанськи, той котрі вже вправні у всіх мійських роботах. Свійми платять звичайно 35—40 пенсії в місяць, такий, як хочеш, лише купити з біля або убурання, не богато останеся. У фабриці знов жінщини мають по 35 п. на годину, отже в місяць заробить около 90 пенсії, однак харчі і квартира коштують саме менше як мене 52 пенсії місячно, отже багато не останеся. Тут тепер рівнож, як жидки кажуть, цілий "хилдер": робо-

Тут дуже трудно дістати. В кампі майже нема, все згуртувалось коло кількох тут скотобів. Той в кампі такий смак, що той робив коло збирання кукуррузи, то заробив на дорозу до Буенос Айрес, і більш нічо. А свихих то приїжджає до дня тижнями. В цім місяці, мабуть найприкрийше, бо зі свихих емігрантів богато позвертали до дому, що не мав адреси до знакомих або крених.

Беріссо, 12. липня, 1924.

Коло мене на разі нічо нового, Богу дякувати здоров і працюю далше на місці. Роботи зовсім мало, робітників більшу половину звільнено, кілька останніх тижнів робота триває тільки по 4 год. денно, декотрі ді зовсім худобі не бють. З'в'єсною правдою поодилю піде все знов повним ходом, бо послідніми часами приходить багато матеріялів (бляха, дошки, бочки і всякі інші річї потрібні до опакунування мороженого мяса. Терешній обставини тут незавидні. Життя дорожче, платня не піднісється, що та дівний заробити ті гроші, що по дорожко сюди коштує, не скоро заробити, — а звідси подорож до Америки або Канади?

Беріссо, 21. серпня, 1924.

Тепер що до тої торгової мед. Тут літом був міді 2 долярі мільяртом, отже в порялданню до інших продуктів доларий дорогий — але се в тор-

ШАДІТЬ ПОКИ ЧАС! КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ!

ГРОШІ ВЛОЖЕНІ ДО НАШОГО БАНКУ ТЕПЕР, ПРИНЕСУТЬ ВАМ 4% ЧИСЛЯЧИ ВІД І. ЛІПНЯ. ВЛОЖІТЬ СВОЇ ОЩАДНОСТІ ДО НАШОГО БАНКУ ЗАРАЗ, А ДІСТАНЕТЕ ПРОЦЕНТ ЗА НИХ ВІД 1-го ЦЕГО МІСЯЦЯ (ЛІПНЯ) ПАМ'ЯТАЙТЕ, що ошадності зложені до банку, забезпечують вам шансову будучиість. Стагаємо гроші з других банків безплатно. ПЕРЕСІЛАЄМО ГРОШІ В ДОЛЯРАХ. ПОЛАГОДЖУЄМО СПРАВИ НОТАРІАЛЬНІ. ПРОДАЄМО КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ. **STANDARD BANK** Ave. E. cor. 4th St., NEW YORK. First Ave. cor. 79th St., NEW YORK. Від 9. рано до 5. попол. В четвер і суботу також від 7. до 9. вечер.

ХАМСТВО.

Були хороші времена. Но поділеє нікогда. Є у нас наші українські приватні школи. Народні і навіть гімназії! Як радісно воно звучить: наша школа, рідна, своя. Яким трудом, яким зусиллям діїшли варі до тих своїх шкіл! Розуміється, не на те, щоб наші професори мали те приміщення, але на те, щоб наша дітвора могла у тих школах дихати своєю, українським духом, якого так бракує у державних... Існують наші приватні школи ще з перед війни. Пережили вони не одне, аж разом з землями, на яких вони побудовані, попали під Польщу. Прийшли часи міністра Станіслава Грабського. Указ за указом так і зваливалися на наше шкільництво. Один указ за другим польське урядоване, другий історію по польськи, третій ще щось нового і так в безконечності. Укази указами, а що на те наші школи: батьки, професори і діти? З указу навіть точки не пропущали. Права, якась там Головна Управа і з'їзди учнівсько-вчительські беззавалю.

ЖИТТЯ УКРАЇНЦЯ В ПІВДЕННІЙ АМЕРИЦІ

Беріссо, 15. червня, 1924.

Тут досить трудно за свою часопис. Іспанські газети так і не читано, бо мало це розумію. Інших знов так само мало дістається, пр. німецьких або польських. Тут російський союз робітничий видає справді газету "Голос Труда", однак вона релігозна дуже слабо, і се орган строго партійний; весь матеріял в ньому виключно агітаційний такий, що з неї не мож нічого цікавого довідатися. Найголовніше, що я довідався з тих газет, се закон еміграційний; виходить таке, що після того закону дістатися до Злучених Держав так важко, як на Марс.

Тут тамтого місяця був німькадешний страйк. Вибух з'їзд, що правительством постановило закон о пенсіях "Лейде юбіляцій", після котрого кожний робітник, котрий вжив в одній фабриці, чи варті 25 літ, по скінченню свого реценція мавби діставати пенсію в висоті його заробітку попереднього року, а на рахунок того пенсії, через вілх 25 літ мусить всі підприємства обтягати робітників 5% із кожодієнного заробітку і вплачувати в державну касу. Початок сего закону мав бути 1. квітня, значить, що скільки вже виробив не зарекувався. Тим способом правительством думало в протити одного року дістати 400 мільонів пенсії, котрі зуміло-б в ціля передовсім миліарди. Вся маса робітничих сексу остро спротивилась. Вибух за-

галійний страйк, і закон поки що не переведений в життя, однак і не зноситься. На тім і залишилось. А значить, в місяці вересня знов розігнаться, що кудан знає. От скільки тут тутешні обставини. Тут ботато тепер свіжо приїздиш, покочувався в Буенос-Айресе і місяць, а в Буенос-Айресе робити, наколи ще має деякий грош, вертаєш назад. Тепер дієсно в Буенос Айресе і гірше за роботу, чим де інде. А там роботу як не й має і за свихих, то хіба з неї виймає. От тому я тут сиджу, й нікуди не рухаюсь.

Беріссо, 30. червня, 1924.

Лист від Тебе одержав, я зараз не в міа, одиак дурно, що зараз не відіпав, а то вечерам мав я роботу, іменно робив я декоративний для тутешнього аматорського гуртка. Тут на службі вправді платять по 50 і більше пенсії місячно, однак ти, котрі говорять добре по іспанськи, той котрі вже вправні у всіх мійських роботах. Свійми платять звичайно 35—40 пенсії в місяць, такий, як хочеш, лише купити з біля або убурання, не богато останеся. У фабриці знов жінщини мають по 35 п. на годину, отже в місяць заробить около 90 пенсії, однак харчі і квартира коштують саме менше як мене 52 пенсії місячно, отже багато не останеся. Тут тепер рівнож, як жидки кажуть, цілий "хилдер": робо-

Тут дуже трудно дістати. В кампі майже нема, все згуртувалось коло кількох тут скотобів. Той в кампі такий смак, що той робив коло збирання кукуррузи, то заробив на дорозу до Буенос Айрес, і більш нічо. А свихих то приїжджає до дня тижнями. В цім місяці, мабуть найприкрийше, бо зі свихих емігрантів богато позвертали до дому, що не мав адреси до знакомих або крених.

Беріссо, 12. липня, 1924.

Коло мене на разі нічо нового, Богу дякувати здоров і працюю далше на місці. Роботи зовсім мало, робітників більшу половину звільнено, кілька останніх тижнів робота триває тільки по 4 год. денно, декотрі ді зовсім худобі не бють. З'в'єсною правдою поодилю піде все знов повним ходом, бо послідніми часами приходить багато матеріялів (бляха, дошки, бочки і всякі інші річї потрібні до опакунування мороженого мяса. Терешній обставини тут незавидні. Життя дорожче, платня не піднісється, що та дівний заробити ті гроші, що по дорожко сюди коштує, не скоро заробити, — а звідси подорож до Америки або Канади?

Беріссо, 21. серпня, 1924.

Тепер що до тої торгової мед. Тут літом був міді 2 долярі мільяртом, отже в порялданню до інших продуктів доларий дорогий — але се в тор-

ШАДІТЬ ПОКИ ЧАС! КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ!

ГРОШІ ВЛОЖЕНІ ДО НАШОГО БАНКУ ТЕПЕР, ПРИНЕСУТЬ ВАМ 4% ЧИСЛЯЧИ ВІД І. ЛІПНЯ. ВЛОЖІТЬ СВОЇ ОЩАДНОСТІ ДО НАШОГО БАНКУ ЗАРАЗ, А ДІСТАНЕТЕ ПРОЦЕНТ ЗА НИХ ВІД 1-го ЦЕГО МІСЯЦЯ (ЛІПНЯ) ПАМ'ЯТАЙТЕ, що ошадності зложені до банку, забезпечують вам шансову будучиість. Стагаємо гроші з других банків безплатно. ПЕРЕСІЛАЄМО ГРОШІ В ДОЛЯРАХ. ПОЛАГОДЖУЄМО СПРАВИ НОТАРІАЛЬНІ. ПРОДАЄМО КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ. **STANDARD BANK** Ave. E. cor. 4th St., NEW YORK. First Ave. cor. 79th St., NEW YORK. Від 9. рано до 5. попол. В четвер і суботу також від 7. до 9. вечер.

ХАМСТВО.

Були хороші времена. Но поділеє нікогда. Є у нас наші українські приватні школи. Народні і навіть гімназії! Як радісно воно звучить: наша школа, рідна, своя. Яким трудом, яким зусиллям діїшли варі до тих своїх шкіл! Розуміється, не на те, щоб наші професори мали те приміщення, але на те, щоб наша дітвора могла у тих школах дихати своєю, українським духом, якого так бракує у державних... Існують наші приватні школи ще з перед війни. Пережили вони не одне, аж разом з землями, на яких вони побудовані, попали під Польщу. Прийшли часи міністра Станіслава Грабського. Указ за указом так і зваливалися на наше шкільництво. Один указ за другим польське урядоване, другий історію по польськи, третій ще щось нового і так в безконечності. Укази указами, а що на те наші школи: батьки, професори і діти? З указу навіть точки не пропущали. Права, якась там Головна